

[Jens Thoff]

og at de overholder vores atompolitik, at det forudsætter, at vi utvetydigt over for vore allierede har tilkendegivet, hvordan den danske holdning er. Vi har forsøgt i Forsvarsudvalget at få at vide, i hvilken form og hvornår det er sket, men har kun fået at vide, at det er sket adskillige gange. Så diffuse svar beroliger i hvert fald ikke mig.

Så spørger ministeren: Jamen hvorfor nøjes med en erklæring? Kan vi nu stole på det? Det mener jeg er et skridt i den rigtige retning. Helst så jeg, at vi bordede skibene og undersøgte, om der var atomvåben om bord. Helst så jeg, at vi slet ikke fik disse besøg.

Men en erklæring fra atommagterne er da et skridt i den rigtige retning. Ministeren er åbenbart ikke opmærksom på, at det er atommagternes holdning, at man hverken vil bekræfte eller benægte, at man har atomvåben om bord. Det er lige præcis det, der er det afgørende.

Så siger ministeren, at han da er sikker på, at vore allierede overholder de danske ønsker – hvis de altså overhovedet kender dem, og det er jeg stadig væk i tvivl om. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at ifølge militære eksperter og tidsskrifter i USA – der er faktisk så mange, at jeg ikke skal remse dem op her – er det fuldstændig imod amerikanernes marinestrategi, at man ikke altid er kampberedt under øvelser langt fra hjemhavnen. Adskillige fredsforskere siger noget ganske tilsvarende. Der er derfor grund til at tro, at dette ikke bare gælder den amerikanske atomvåbenmagt, men også den britiske, den franske og den sovjetiske.

Ifølge Center for Defence Information – det er det forskningsinstitut, som drives af tidligere militærfolk i USA – er det overordentlig usandsynligt, at et fartøj afmonterer sine kernevåben, inden det går ind i en fremmed havn. For det første ville en sådan afmontering indebære helt åbenbare risici for ulykker, og for det andet ville det afsløre over for andre supermagter, hvilken bestykning fartøjet har.

For det tredje har admiral Gene Laroq, som i mange år var chef for amerikanernes Stillehavslåde, i sin aktive tid aldrig hørt tale om, at kernevåben er blevet afmonteret før et havnebesøg. Han har selv, fortæller han, ved gentagne besøg i japanske havne haft atomvåben om bord, og som bekendt er de japanske regler for atomvåbenbesøg omtrent de samme som Danmarks. Hvis vi nu forudsætter, at USA over for

sin allierede Japan ifølge en amerikansk admiral, som har været chef for Stillehavslåden, ikke overholder reglerne, hvorfor i alverden skulle vi så antage, at reglerne overholdes over for Danmark?

Endelig beskæftigede ministeren sig med, at adskillige sovjetiske atombevæbnede skibe sejlede ind i Østersøen, og ministeren kom i øvrigt med en overordentlig interessant oplysning. Ministeren sagde: Det sker jo også, at NATO-atombevæbnede skibe sejler ind i Østersøen. Det synes jeg er en meget væsentlig oplysning, for det kan måske være årsagen til, at Danmark har været så sølle i relation til Gorbatjovs Murmansk-tale, hvori Gorbatjov understregede, at i forbindelse med skabelsen af en atomvåbenfri zone i Norden var Sovjetunionen villig til også at se på mulighederne for at gøre Østersøen atomvåbenfri. Jeg synes, det var et vigtigt skridt, om vi kunne få gjort Østersøen atomvåbenfri. Men det er ikke formålet med det her forslag, det vil jeg gerne understrege.

Da SF sidste år fremsatte forslag om det, var der en total afvisning fra regeringens side. Da Gorbatjov i forbindelse med sin Murmansk-tale nævnte muligheden herfor, var der en fuldstændig og total afvisning fra udenrigsministeren. Når regeringen og også Venstres hr. Niels Anker Kofoed nu bekymrer sig om disse ting – som jeg synes der er reel grund til at bekymre sig om, når man nu bekymrer sig om disse ting – hvorfor i alverden tager man så ikke handskenen op?

Ministeren gennemgik grundigt de nordiske landes politik på dette område. Så vidt jeg kan forstå, har ministeren ikke fattet en brik af det hele. Det har hr. Niels Anker Kofoed heller ikke. Når det svenske udenrigsdepartement erindrings om, at efter de principper, som tillempes ved udenlandske orlogsfartøjers besøg i svenske havne, må disse fartøjer ikke medføre kernevåben om bord, er det lige præcis det, jeg ser bliver resultatet af denne debat. – Jeg ser, at hr. Lasse Budtz nikker. – Det er lige præcis det, der bliver resultatet af denne debat, nemlig at vi får præciseret, at vi ikke vil have det, og at vi går ud fra, at dette forbud overholdes strengt.

Fru Connie Hedegaard siger, at erklæringer ikke er det papir værd, de er skrevet på. Det er selvfølgelig en interessant bemærkning, men når vi indgår aftaler med folk, eller når vi modtager erklæringer fra folk, stoler vi normalt på det.